

Di fosu biifi u Petuisi

Wan wöütu a fesi.

Di tjabukama de kai Petuisi bi dë wan u dee tuwalufu bakama u Masa Jesosi, dee bi ta waka ta lontu ku ën. Nöö hën sikifi di biifi aki. Nöö a sikifi ën da dee biibima u Masa Jesosi dee dë wakama a oto köndë, faa da de degihati a dee sitaafu dee ta miti de. A taa de musu mëni dee soni Gadu buta da de u de feni a bakaten, nöö de hoi go dou a di biiibi. Nöö a taki sömëni soni da de tu unfa sëmbë u Masa Jesosi musu libi.

Aki Petuisi ta manda odi da de.

¹ Dee sëmbë o, mi, Petuisi, ta mbei di pampia aki. Mi da wan u dee Tjabukama u Jesosi Keesitu, nöö mi ta manda di biifi aki da un dee sëmbë u Masa Gaangadu dee dë paajapaja kuma wakama a dee peipei köndë u goonliba, kuma Pontusi, Galasia, Kapadosia, ku Asia, te kisi Bitinia. ² Fa un sai dë, unu da sëmbë dee u Tata Masa Gaangadu bi sabi gaanduwe a fesi kaa taa woon ko sëmbë fëën. Nöö hën a pii unu tei fuun musu piki di buka u Jesosi Keesitu, be di buuu fëën puu dee hogi du fuunu a unu liba. Fa u dë aki, un ko dë bumbuu sëmbë gbelingbelin a Masa Gaangadu wojo, nöö di Akaa fëën wë heepi unu te un ko sö e, dee sëmbë.

Masa Gaangadu musu dë ku unu e, ta heepi unu gaanfa ku ën bunuhati. A musu da unu kötöhati seei.

Aki Petuisi ta gafa Gadufu dee soni dee u sabi taa woo feni a bakaten fu di u ta biibi.

³ Un boo ta gafa Masa Gaangadu e, dee sëmbë. Hën da di Tata fuu Masa Jesosi Keesitu ku ën Gadu tu, nöö u musu hopo ën në. Biga a bi abi gaan tjalihati fuu, nöö hën a tooka u hati mbei u ko wan hii njunjun sëmbë kuma tide pai mii. Fa a weki Jesosi Keesitu baka a dëdë dë, a mbei u ko ta abi wan gaan biibi a u hati di an ta kaba möönsö, taa woo feni libi a Gadu nöömö a bakaten.

⁴ Nöö u sabi tu taa woo feni hii dee soni dee Gadu abi u da u, fu di u dë sëmbë fëen. Nöö dee soni dee woon feni dë, de an dë kuma soni u goonliba aki e. Biga na wan daka seei de o sa poi kaba a sösö möönsö. De an o lasi di waiti u de möönsö tu, fu wa kai de soni möön. Nöö de dë leti a Masa Gaangadu kondë ala, ka Gadu seei ta tjubi de da u fuu feni de a bakaten.

⁵ Nöö fu di un ta biibi ën hedi, dee sëmbë, nöö a ta tjubi unu ku ën kaakiti fu te di lasiti daka dou. Nöö di juu dë, hii di heepi fëen di a bi abi kabakaba kaa faa heepi u, hën tuu o ko a limbo awaa u sëmbë si.

⁶ Nöö te un ta mëni dee soni dë nöö un musu ta wai e, hii fa un ta tja sömëni pei sitaafu ku fuka a di mindi aki. ⁷ Wë biga dee sitaafu dee un ta tja naandë, de dë kuma wan soni ta poobaunu luku nöö, u sëmbë sa si taa di biibi un ta biibi Masa Jesosi dë wan tuutuu soni. Na sipootu un ta mbei.

Dee sëmbë o, un sabi fa dee sitaafu dë da unu nö? De dë kuma te de ta jö goutu puu kaka, fii sa puu di gbelingbelin goutu tei. Sö wë dee sitaafu ta heepi di biibi fuunu faa musu ko gbelingbelin. Ma di biibi fuunu dë, a bumbuu pasa goutu gaanfa e. Biga hën an dë wan soni o poi kaba a sösö möönsö, kumafa goutu ta kaba a sösö. Nöö ee un ta biibi go dou, nöö woon feni gafa ku nëbai di juu ten Masa

Jesosi Keesitu o ko a limbo u sëmbë si di kaakiti fëen di a abi.

8 Fa Masa Jesosi sai dë, dee sëmbë, hën da di Sëmbë di wan bi si wan daka, ma tökuseei un ta lobi ën. Hii fa wan ta si ën fa u dë aki seei, ma un ta biibi nëen liba, nöö hën Gadu buta wan gaan wai aunu hati te wan sa kondëen da sëmbë fa a dë. **9** Nöö di soni mbei un ta wai sö, fu di Gadu ta heepi unu ta seeka di hati fuunu fu an musu kaba a sösö. Hën wë da di soni di un bi suku a Masa Jesosi di un ko biibi ën e.

10-11 Wë nöö di heepi Gadu ko ta heepi u a di ten aki, nöö hën wë dee fesiten tjabukama fëen bi ta biinga seei fu de fusutan e, ma de an bi sa fusutëen möönsö. Biga di ten de bi dë a goonliba aki, nöö di Akaa u di Keesitu bi ta ko a de liba, nöö de bi ta konda fa Gadu o heepi u a bakaten aki ku ën bunuhati. De bi ta konda seei fa di Paamusi Könu o ko a goonliba ko tja pena, te bakaten nöö a o kisi sömëni nëbai. Nöö fa de ta fan dee lö soni dë, nöö de bi kë sabi ee na un ten de o pasa, ku andi ku andi musu pasa bifö di lö ten dë o dou.

Ma hii fa de ta suku fini a dee soni dë, ma de an ko sabi de möönsö. **12** Nöö hën de ko fusutan taa na soni u de de dë, ma de dë fu wi dee sëmbë dee o ko a bakaten aki.

Nöö hën u dë tee di ten aki, „nöö hën wë i si Masa Jesosi ko e.“ Nöö hën dee tjabukama fëen ko konda di Buka fëen da unu te de kaba. Nöö di Buka dë, hën wë da di wan seei soni di dee fesiten tjabukama bi ta taki. Nöö fa dee sëmbë konda di buka da unu dë, nöö ku di kaakiti u di Akaa u Gadu di a manda kumutu a liba ala ko da u, ku ën wë de kondëen.

Nöö, dee sëmbë, dee soni u ta taki aki, gaan soni de dë e. Biga dee basia u Masa Gaangadu dee ta dë a Gadu Kondë ala seei ta bendi ta luku ee deseei sa sabi soni u de tu.

Aki ta lei u fa u musu libi

di njunjun libi.

¹³ Nöö hën mbei un musu buta ku unu seei, dee sëmbë, fu wan fika gudjuu dë. Un musu tai hati ta buta mëni gaanfa a dee bunu Gadu o da unu ku ën bunuhati a di ten di a o tja Jesosi Keesitu ko a limbo.

¹⁴ Nöö leti kumafa wan mii ta piki ën tata buka a soni, nöö söseei un musu ta piki Gadu buka a soni tu. Wan musu ta nama ku dee lö hogi dee di hati fuunu bi lobi u du di ten wan bi sabi Gadu e. ¹⁵ Wë biga di Sëmbë di kai unu fuun ko næen aki, a dë wan limbolimbo Sëmbë söndö föoutu, nöö sö un musu dë tu e, dee sëmbë. Libi fuunu musu dë gbelingbelin a hii futu. ¹⁶ Biga Gadu bi taki a di Buku taa:

Mi dë limbolimbo söndö föoutu,
nöö söseei un musu dë tu.

¹⁷ Dee sëmbë o, fa un ko ta kai Gadu unu Tata aki, hën ta kuutu hii sëmbë makandi a di fa i ta libi. Nöö feën mbei un musu ta mëni ën nöömö ta lesipeki ën gaanfa, hii di ten un ta libi kuma wakama a goonliba aki. ¹⁸ Wë biga an dë taa wan soni di sa poi kaba a sösö kuma möni sö a tei paka puu unu a di sösö libi di un bi lei a dee gaan sëmbë fuunu e. ¹⁹ Ma di buuu u „Jesosi“ Keesitu di dii möön hii soni, hën wë paka puu unu. Fa de kii ën dë, nöö a bi dë kuma dee sikafu mii de bi ta kii ta paka paima u hogi du nöömö naandë. Nöö leti kumafa dee

sikafu mii bi musu dë gbelingbelin söndö föuntu, nöö söseei Masa Jesosi bi dë tu.

²⁰ Wë nöö gaanduwe kaa bifö goonliba mbei, Masa Gaangadu bi buta taa sö a o manda Masa Jesosi ko paka di paima dë da u. Ma tefa di bakaten aki bifö di soni dë ko a limbo fuun sa feni heepi nööen awaa.

²¹ Nöö di nama un ko nama ku Masa Jesosi dë, dee sëmbë, hën heepiunu fuun ko biibi Gadu e. Biga un ko sabi fa a weki Masa Jesosi a dëdë te a tjëen go te a di möön hei kamian a liba ala. Hën mbei un ko ta buta mëni nööen gaanfa taa hii dee soni a bi paamusiunu tuu, woon feni de nööömö.

²² Dee sëmbë o, un bi jei di tuutuu lei u Gadu kaa, nöö hën wë i si un ta piki en tefa hati fuunu ko dë limbolimbo, un ko ta lobiunu na unu söndö ganjan. Ma nöö un musu ta lobiunu seei möön taanga eti e, ku hii unu hati. ²³ Biga un ko feni wan hii njunjun libi awaa kuma wan njunjun mii di de pai. Ma di lö böngö di i si paiunu dë, na libisëmbë böngö e, di sa kaba a sösö, ma di wöoutu fu Gadu wë. Hën da di böngö di mbei un feni di njunjun libi dë.

Nöö fa di wöoutu u Gadu sai dë, dee sëmbë, a dë kuma wan libilibi soni ta wooko a u hati dendu ta seekëen, nöö an o kaba a sösö möönsö. ²⁴ Biga un sabi di soni di Gadu bi taki. A taa:

Hii libisëmbë tuu dë kuma ahun ta lenguwa jööö
sö.

Nöö hii nëbai fu wan libisëmbë dë kuma wan folo ta dë a sabana,
te fii sabi a dëe puu kai kaba a sösö.

²⁵ Ma di wöoutu u Masa, hën a ta dë fu nööömö.
Nöö hën wë da di wöoutu i si de bi tja ko konda da unu e, dee sëmbë.

2

¹ Wë di un ko jei dee soni dë kaa, nöö un musu disa dee hogi fasi dee un bi abi e, dee takuhati fasi sö, bödjëe fasi, ganjan sëmbë fasi, haun, ku waka njan sëmbë a baka. Un musu puu dee soni dë tuu fiaa a unu libi.

²⁻³ Nöö fa i si i bi tesi luku fa Masa abi bunuhati tjika dë, nöö i musu ta dë nëen baka nöömö leti kuma wan tide pai mii ta hangi di bobiwata fëen mama. Sö un musu ta abi hangi da di wöutu u Gadu fuun musu ta sabi soni fëen. Nöö ee un dë sö, nöö woon nango a fesi seei, te un ko gaangaan sëmbë a di biibi.

Aki ta taki soni u di wosu u Gadu ku di mama sitonu

u di wosu.

⁴ Dee sëmbë, un boo toona mëni di soni di bi dë sikifisikifi a Gadu Buku e. De bi tuwë wan sitonu a kapëe, ma Gadu si ën kuma wan gaan bumbuu soni. Nöö hën a tei ën buta ko di mama sitonu u di wosu fëen. Ma nöö di Sitonu i si dë, libilibi soni a dë e, dee sëmbë. Biga Masa Jesosi hën wë da di sitonu dë. Ku ën Gadu seti di wosu fëen.

⁵ Nöö fa un ko ta biibi ën dë, nöö unu seei ko kuma wanlö libilibi sitonu tu, di Gadu ta tei ta nama ku Masa Jesosi makandi faa mbei hën wosu. Ma nöö di wosu u ta taki aki, na soni u si ku wojo e. Akaa soni a dë.

Nöö na di wosu nöö Gadu tei unu mbei e, dee sëmbë, ma a tei unu tu fuun ko dë wanlö apaiti sëmbë fëen kuma mindima ta tja peesenti go dëën. Nöö dee peesenti un ta tja go dëën dë, deseei an dë u si ku wojo tu. Soni na akaa fasi deseei dë tu e, nöö

de ta suti da Gadu seei, fu di unu ku Jesosi Keesitu nama.

⁶ Nöö di soni u bi taki dë, de bi sikifi ën buta a di Buku u Gadu taa:

Un luku, mi tja wan sitonu go buta a Sion dë.

Ku ën mi o seti di wosu u mi.

Nöö di sitonu dë, a dii möön hii soni.

A dë wan gaan bumbuu sitonu di mi tei apaiti.

Nöö ee wan sëmbë i abi biibi nëën liba,

nöö ja o lasi möönsö fii tja sen a bakaten.

Sö Gadu taki e, dee sëmbë.

⁷ Wë nöö di Sitonu i si de taki dë, gaan bumbuu soni seei a dë tuu da u dee sëmbë ta biibi ën. Ma dee sëmbë dee an kë biibi, nöö an dë wan wojo soni da de. De dë kuma dee sëmbë dee di Buku bi taki ta mbei wosu. A taa:

Di sitonu di dee sëmbë dee ta mbei wosu an bi kë seei

te de tuwë a kapëë,

hën ko dë di mama sitonu u di wosu.

⁸ Ma di Buku taki wan oto soni u di Sitonu dë tu taa:

A dë wan sitonu di sëmbë ta naki futu nëën ta kai.

Hën ta tuwë sëmbë.

Wë da sö i si taa a buta kaa taa dee sëmbë dee an ta kë piki di buka u Masa Jesosi, nöö sö de o kaba a söösö.

⁹ Ma unu, wan dë sö e, dee sëmbë. Fa un ko ta biibi Masa Jesosi dë, nöö un ko dë wanlö apaiti sëmbë dee Gadu tei ko feën seei. Un ko dë a dendu u wan könu famii ta tja peesenti go da Gadu. Un ko dë wan föluku u Gadu di dë feën vö, fuun musu ta konda da sëmbë kumafa a bumbuu tjika, ta gafëën.

Biga a kai unu puu a dungu tja ko a di waiti limbo feën. ¹⁰ Wan bi dë wan wojo soni a wan ten ala e, dee sëmbë, ma fa u dë aki un ko dë wan apaiti

sëmbë fu Gadu gbolo. A di ten ala wan bi si fa Gadu abi tjalihati, ma awa un ko si ën awaa.

Aki ta lei fa u musu libi wan bunu libi ku saka fasi.

¹¹ Un dee lobi mati u mi o, fa u dë aki wan dë goon mii u di goonliba aki möön e, ma un dë wakama nöö. Döösë sëmbë seei un dë. Nöö feën mbei mi begi unu baa taa dee hogi soni dee libisëmbë ta hangi u du, wan musu ta da de pasi a unu libi möönsö. Biga de ta biinga u poi di hati fuunu kaba a sösö.

¹² Ma unu musu ta libi bunu a dee sëmbë dee na ta biibi naandë wojo e. Nöö fa de o ta kosi unu taa un ta du hogi dë seei, ma de o ko si gbelin taa bumbuu soni nöö un ta du. Nöö bakaten de o ko ta gafa Masa Gadu fuunu hedi a di daka di a buta faa ko a u.

¹³ Fa un ko nama ku Masa dë, nöö un musu ta saka da hii dee tii dee lanti buta e. Un musu ta saka da di könu biga hën da di möön hei wan. ¹⁴ Nöö un musu ta saka da dee takima tu, dee a pii tei buta a kamiankamian. Biga di soni mbei a buta de, fu de musu ta sitaafu dee sëmbë ta du hogi, nöö de gafa dee sëmbë ta du bunu.

¹⁵ Gadu kë fuun ta libi bunu e, dee sëmbë. Biga te un ta libi sö, nöö dee sëmbë dee ta fan söndö fusutan ta kosi unu dë, nöö de o ko dë pii. Biga de o ko si taa sösö soni de ta taki.

¹⁶ Fa Masa Gadu puu unu a dee peipei wëti basu buta ko fii dë, nöö un musu libi kuma fiima tuu. Ma ja musu dë ta du hogi fu di i kumutu a wëti basu hedi, kwetikweti. Ma be i toona ta saka i seei da Gadu kuma wan saafuma feën.

17 Nöö i musu ta libi a wan lesipeki fasi ku hii sëmbë. I musu ta lobi dee otowan dee ta biibi Masa Jesosi kuma i. Nöö i musu ta fëëë Masa Gaangadu tu e, fu wan du na wan soni di an kai ku ën. I musu ta lesipeki könu ta luku ën fu wan hei sëmbë tu.

18 Nöö mi kë taki wan soni da un dee saafuma dee ta wooko da wan goonliba masa. Mi taki e, un musu ta lesipeki dee masa fuunu gaanfa e, dee sëmbë. Un musu ta saká a de basu. Nöö fa mi fan dë, na dee ta libi bunu ta abi pakisei a unu liba nöö e, ma dee ta libi hogi ku unu tu.

19 Wë biga ee wan sëmbë i ta kisi sitaafu di ja bi musu kisi ma i ta tjëën ku pasensi fu di i ta mëni Gadu hedi, nöö hën da i ta libi seei kumafa Gadu kë.

20 Ma ee i bi du hogi nöö hën de fon i fëën hedi, nöö i tjëën ku pasensi fu di i sabi taa hogi i bi du tuu, nöö di dë an dë gaan soni e. Biga i seei suku ën. Ma ee bunu nöö i ta du nöö i kisi sitaafu fëën, nöö hën i tjëën söndö guunjan, hën da i libi kumafa Gadu kë. **21** Biga fa Gadu kai unu fuun ko sëmbë fëën dë, nöö a fiti fuun tja sitaafu ku pasensi e, dee sëmbë. Biga „Masa Jesosi“ Keesitu seei bi tja sitaafu fuu hedi söndö guunjan, nöö fëën mbei u musu ta tjëën sö tu. Nöö te u du sö, hën da u ta waka nëen baka a di lö futu dë tu.

22 Fa Masa Jesosi sai dë, a libi leti kumafa di Buku bi taki fëën e, taa:

Hën an bi du hogi wan daka.

Na wan ten seei a taki ganjanganjan soni.

23 Biga di dee sëmbë bi ta kosi ën ta dëën gaan buka ku gaan sen dë, nöö an jabi buka kosi de möönsö e. Di de du hogihogi ku ën, an bë wojo da de möönsö

tu, ma a disa de da di Sëmbë di ta kuutu a wan leti fasi.

²⁴ Nöö fa i si a tja dee hogi du fuu nëen sinkii a di lakpa pau dë, nöö wa dë a de basu möön e. U dëdë da de, fuu sa toona libi wan bunu libi awaa.

Dee sëmbë o, dee maaka dee Masa Jesosi kisi nëen sinkii dë, de wë kula unu e, mbei un ko bunu. ²⁵ Fa un bi sai dë, un bi dë leti kuma wanlö sikapu na abi tiima. Sö un bi ta waka fanjanfanjan tjika. Ma fa u dë aki un ko feni di leti sëmbë di fu tii unu. Nöö di Sëmbë dë, hën ta luku di hati fuunu be a dë tololoo a pasi.

3

Aki ta lei fa manu ku mujëë musu libi ku deseeli.

¹ Nöö awaa mi kë fan ku un dee mujëë dë ku manu taa be un ta saka unu seei a dee manu fuunu basu e. Nöö ee wan fuunu sai dë hën manu an piki di buka u Gadu eti, nöö a o bia piki ën söndö i fan ku ën. ² Biga a o si taa i ta libi wan gbelingbelin libi ku lesipeki u Gadu.

³ Nöö fa i si un ta beezi di uwii fuunu a dee peipei fasi dë, so juu un ta bisi gaan waiti koosu, ee nasö goutu soni a unu sinkii, nöö na a dee lö soni dë un musu suku gafa e, dee mujëë. ⁴ Ma di gafa fuunu musu dë a di fa i hati dë. Te i ta libi a wan saapi fasi, pii fasi sö, hën da di soni Gadu ta kai gaan waiti soni e. Nöö di waiti dë an o saka möönsö.

⁵ Sö wan waiti dee mujëë u fesiten bi abi kaa, dee bi dë apaiti da Gadu ta mëni ën fu de feni wini nëen a bakaten. Fa de bi sai dë, nöö de bi ta saka da dee manu u de. ⁶ Biga luku fa Sala bi ta saka dëen manu Abahamu ta kai ën “Masa”. Nöö ee un ta libi

a sö wan leti fasi nöö woon ko ta djeesi Sala kuma unu da mii fëen. Nöö an o dë fuun ta dë fëeëfëeë.

⁷ Nöö un dee womi dee dë ku mujëë, un musu ta fii da dee mujëë fuunu e. Un musu ta lesipeki de fu di de da di möön suwaki wan. Wë biga fa un sai dë, unu ku de tuu o feni di libi u Gadu makandi di a o da unu ku ën bunuhati fu di un dë sëmbë fëen. Nöö te un ta libi bunu ku dee mujëë fuunu, nöö Gadu o piki dee begi fuunu tu.

Aki ta lei taa a möön bunu fii tja sitaafu fu wan soni di ja du, möön leki i tjëëñ fu di i du hogi.

⁸ Nöö awaa mi o fan ku hii unu tuu taa be un ta libi makandi ku wan hati e. Un musu ta fii ku dee otowan fuunu ta lobi unu seei kuma baaa ku baaa. Un musu ta abi tjalihati da unu na unu, ta libi ku sakafasi. ⁹ Ee wan sëmbë du hogi ku i, ja musu du hogi ku ën baka e. Ee wan sëmbë kosi i, disëen. Na toona kosi ën baka, ma begi Gadu dëen be a feni bunu. Biga sö Gadu bi kai i fii libi, dee sëmbë, nöö joo feni bunu nëën.

¹⁰ Biga wë haika fa di Buku taki. A taa:
Ee wan sëmbë i kë abi piizii ku di libi fii,
nöö i musu ta duwengi i seei fu ja fan taku fan.

Ee i kë u di libi suti da i,
nöö i musu köni fu ja ganjan sëmbë ku buka.

¹¹ I musu kaba ku hogi du, nöö i bia ta du bunu.
I musu ta suku fii dë fiifii ku hii sëmbë.
A di dë baka fii ta biinga nöömö.

¹² Biga Gadu ta luku dee sëmbë ta libi bunu nëën
wojo
faa heepi de,
nöö a dë setiseti jesi faa jei dee begi u de.
Ma di sëmbë di ta du hogi,

hën a o bia baka da.

Sö di Buku taki e.

¹³ Wë be mi hakisi unu wan soni, dee sëmbë. Ee i ta biingga nöömö fii ta du bunu wanwan, nöö ambë da di sëmbë di o du hogi ku i? ¹⁴ Ma etiseei ee i kisi sitaafu fu wan bunu soni di i du hedi, nöö hën da Gadu naki i kölöku e.

Ja jei fa di Buku taki nö? A taa:
Na fëëe libisëmbë te de ta bë wojo da i e.
Na panta da de seei.

¹⁵ Ma Masa Jesosi Keesitu hën nöö fuun ta mëni a wan apaiti fasi a unu hati, dee sëmbë, biga hën da di Masa fuu. Hën da Gadu seei.

Nöö i musu ta dë kabakaba hiniwanten fu ee wan sëmbë hakisi i taa: "Unfa i du ta pakisei taa joo feni wini a bakaten?" nöö i musu sabi fa u piki ën. Ma ja musu piki ën ku gaan fasi e, ma ku saapi fasi, ku lesipeki. ¹⁶ Biga hati fii musu ta dë limbolimbo nöömö a hii futu.

Fa i ku „Jesosi“ Keesitu ko di wan dë, dee sëmbë, nöö i musu ta libi bunu nöömö e. Nöö te i libi sö, nöö sen musu u kisi dee sëmbë dee bi ta suku u poi unu në fu takuhati fasi dë. Biga de o si taa sösö de bi ta du.

¹⁷ Dee sëmbë o, ee Gadu si taa a fiti fii tja sitaafu, nöö a möön bunu i tjëen fu wan bunu soni di i du hedi, möön leki fu wan hogi soni di i du. ¹⁸ Biga „Jesosi“ Keesitu seei bi tja sitaafu tee fa de kii ën dë, hii fa an bi du hogi wan daka. Fa a dëdë dë, nöö dee hogilibi fuunu wë a paka di wan pasi dë fu nöömö e. Di Bunulibima dë hën tja sitaafu a u dee takulibima aki kamian, faa sa tja u ko a Gadu.

Fa de kii Masa Jesosi dë, dee sëmbë, a dëdë tuu, ma di akaa fëën hën a fika ku libi. ¹⁹⁻²⁰ Nöö hën a go

konda di buka u Gadu da dee akaa u dee sëmbë bi dëdë a di ten u Noa, ka de bi go dë a di kamian ka de an sa kumutu möön. Dee sëmbë dë, de an bi kë piki di buka u Gadu a di ten di Noa bi ta mbei di gaan boto. Hii fa Gadu bi ta wasiköi de ta hoi pasensi da de seei, ma nöö de an bi kë piki möönsö. Fëen mbei aiti sëmbë nöö bi fika ku libi, dee na dëdë a wata a di ten dë.

²¹ Nöö hën di wata dë, hën da wan soni ta lei u fu di dopu di u ta dopu fa u dë aki. An dë taa sundju a ta puu a u sinkii e, ma a ta lei sëmbë taa u mbei buka ku Gadu ku wan limbolimbo hati, fuu sa feni heepi nëen. Nöö di heepi dë, u sa feni ën fu di Jesosi Keesitu bi toona weki baka a dëdë. ²² Nöö di a weki baka, hën a subi go tee a liba ala e, nöö awa a dë a di kaba heima kamian a letimaun së u Gadu. Nöö hii dee basia u Masa Gaangadu köndë tuu, ku hii takima, te kisi ku hii dee kaakiti u mundu tuu fiaa dë nëen basu fa u dë aki. Hën abi taki a de liba.

4

Aki ta lei fa wan njunjun libi

dë fanöodu tjika.

¹ Söö. Wë dee sëmbë, kumafa u taki dë, Jesosi, Keesitu hën tja sitaafu nëen sinkii. Nöö sö nöö unu seei musu dë kabakaba u tja sitaafu tu e. Wë biga te i ta tjëen söndö guunjan fu di i ta mëni Masa Jesosi hedi, nöö a o ta seeka di hati fii te nöö joo ko kaba seei ku hogi du. ² Nöö dee taku hangi ta ko a u libisëmbë hati, ja o dë a de leiki möön, ma joo ta dë a Masa Gaangadu leiki fu hii di libiten fii di fika da i a goonliba aki. Fa a kë fii du, nöö sö joo du.

³ Biga un bi ta libi te tjika kaa kumafa dee sëmbë an sabi Gadu ta libi e. Un bi ta du fanafiti soni a di së u manu ku mujëë. Un bi ta miti makandi ta bebe ta dööngö ta bai ta kai olo ta booko Gadu wëti tee, ta begi dee soni dee an dë fanöodu fuun begi. Dee lö libi dë wë un bi ta libi.

⁴ Ma fa u dë aki, wan ta libi sö möön. Nöö a ko bigi seei da dee sëmbëunu ku de bi ta libi dee lö libi dë makandi. A ko fika de tå luku unu kuma wan hii oto sëmbë fu di wan ta kule go mökisi ku de möön a dee peipei hogi de ta du. De ko ta kosi unu seei. ⁵ Ma de musu fu piki di Sëmbë nöömö e, di dë kabakaba fu kuutu hii sëmbë, dee dëdë wan ku dee libi wan tuu.

⁶ Fëën mbei di buka u Masa Jesosi bi konda da dee sëmbë dee dëdë kaa e, fu aluwasi fa de bi kisi sitaafu dëdë a libisëmbë fasi seei, ma nöö di akaa u de sa feni libi a Gadu.

Aki ta leif a musu wooko

ku dee köni Gadu da i.

⁷ Dee sëmbë o, fa u dë aki di ten ko zuntu u hii soni musu kaba, nöö un musu dë ku fusutan e, fuun sa begi Gadu a wan bumbuu fasi. ⁸ Ma di gaan soni, hën da un musu ta lobi unu na unu makandi gaanfa. Biga ee i lobi wan sëmbë, nöö ee a ta du sömëni soni seei dee an ta kai, ma nöö ja o si de biga i lobi ën.

⁹ Nöö un musu ta kisi unu seei ta hoi a wosu ku piizii e, söndö guunjan, dee sëmbë.

¹⁰ Nöö fa Masa Gaangadu paati dee köni fëën da unu dë, hiniwan fuunu musu ta wooko ku di fëën a wan fasi di ta heepi otowan e. Biga a da unu de peipei ku ën bunuhati, nöö un musu ta wooko ku

de a wan futoou fasi. ¹¹ Kuma ee wan sëmbë i abi di köni fii ta konda Gadu wöoutu da sëmbë, nöö i musu fan gbelingbelin be de sabi taa Gadu wöoutu seei di dë. Ee wan sëmbë i ta heepi sëmbë a soni, nöö ja musu du ën ku i seei kaakiti. Ma i musu du ën ku di kaakiti u Gadu. A hii dee lö soni dë tuu, Masa Gaangadu hën nöö musu kisi gafa e. Biga hën wë ta da u dee köni fu di u nama ku Jesosi Keesitu. Fa a sai dë, hën nöö musu feni hii nëbai ku hii kaakiti fu nöömö teego. A tan sö.

Aki ta taki soni u sitaafu möön.

¹² Wë un dee lobi sëmbë u mi dë, wan musu tei di sitaafu un ta tja naandë u wan gaan soni e, hii fa a hebi seei. Wan musu luku ën kuma wan soni di an bi musu mitiunu. ¹³ Ma be un ta wai seepi. Biga un ko ta fii makandi ku „Masa Jesosi“ Keesitu a dee sitaafu dee a bi tja. Nöö tee di juu ten dou faa ko a limbo fu hii sëmbë musu si di gaan waiti fëën di a abi, nöö woon ko ta wai gaanfa seei awaa.

¹⁴ Ee sëmbë kosi unu fu di un nama ku Masa Jesosi Keesitu hedi, nöö hën da Gaangadu naki unu kölöku e, dee sëmbë. Wë biga di nëbai Akaa fëën seei, hën wë dë a unu liba dë.

¹⁵ Ma nöö dee sitaafu dee un ta tja dë, de an musu dë fu di i bi kii sëmbë e, ee nasö fu di i bi fufuu. An musu dë tu fu di i ta hulu sëmbë soni hedi, ee nasö fu hiniwan sootu pei hogi i sa du. Na fu dee lö soni hedi un musu kisi sitaafu e, dee sëmbë. ¹⁶ Ma ee fu di un nama ku Masa Jesosi Keesitu hën abi di sitaafu de ta sitaafu unu dë, nöö sen an musu kisi unu fu di dë hedi e. Ma be i ta gafa Gadu nöö fu di a si taa i waiti tjika u ta tja di në taa i nama ku Masa Jesosi.

17 Fa u dë aki, nöö di ten kisi fu di kuutu u Gadu musu seti. Nöö ku u dee sëmbë fëen wosu dendu fosu wë a o seti ën. Wë nöö ee u dee sëmbë fëen seei a ta sitaafu fa u dë aki, nöö dee sëmbë dee an kë piki ën buka wë? Na di u de o möön hebi nö?

18 A dë leti kumafa de bi sikifi a di Buku taa:
Ee dee sëmbë Gadu ta luku nëën wojo fu bumbuu
sëmbë,

ee de musu tja sö wan gaan sitaafu
ufö Gadu sa heepi de „puu hogi a de hati“
nöö dee oto sëmbë wë, dee an dë a Gadu soni seei,
ku dee hogilibima.

Di u de an o möön hebi u tja nö?

19 Nöö da sö e, dee sëmbë. Ee Masa Gadu kë
fuun musu ta tja sitaafu ufö, nöö un disaunu seei
nëën maun nöö e, be un ta du bunu nango nöömö.
Biga hën mbei unu, nöö a dë wan Sëmbë di i sa abi
futoou nëën liba nöömö.

5

*Aki ta taki soni u dee sikapu u Gadu ku dee tiima
u de.*

1 Awa mi kë fan ku unu dee sëmbë dee ta dë tiima
fu otowan. Fa mi dë aki, miseei dë wan tiima tu
e, hën mbei mi sa feni pasi u fan ku unu sö. Biga
miseei bi si ku miseei wojo fa „Masa Jesosi.“ Keesitu
bi tja sitaafu di a bi dë a goonliba aki. Nöö te di juu
kisi fu di waiti fëen di a abi musu ko a limbo u hii
mundu si, nöö miseei o dë a dendu ta njan di piizii
dë tu.

2 Nöö mi taki e, taa un musu ta luku dee sëmbë u
Gadu bunu, dee dë a unu maun dë. Un musu dë da
de kuma wan sëmbë ta luku sikapu ta tja de buta
a pasi tololoo fu de an kaba a sösö. Sö un musu

ta dini de tjika. Nöö wan musu ta du ën a wan duwengi fasi e, ma be un ta du ën ku piizii, ku wai hati seei. Biga sö Gadu kë. Nöö wan musu du ën tu fu di un giii u möni hedi, ma fu di un abi wan gaan hangi a unu hati fu heepi sëmbë.

³ Fa Gadu buta dee sëmbë a unu maun fuun ta luku de dëen dë, nöö wan musu ta pëë basi a de liba e, ma be un ta libi ku de a wan suti fasi fu de sa djeesi unu. ⁴ Nöö te di Möön Gaan Sikafuma ko a limbo u hii sëmbë si ën, nöö woon kisi wan gaan paima nëen.

„Dee sëmbë o, wan sabi fa de ta du te wan sëmbë wini a wan fia kule nö? De ta bisi ën wan uwii kaapusa ta wai ku ën fu di hën da di winima. Sö wan paima di sëmbë dë ta kisi. „Ma di paima fuunu di woon kisi a bakaten, a o möön waiti gaanfa möön di uwii kaapusa u di winima dë e, biga di fuunu an o dëe kaba a sösö möönsö.

⁵ Nöö awaa mi o taki wan soni da un dee kijoo mii tu taa un mëni dee sëmbë dee dë gaan wan fuunu e, fuun saka unu seei a de basu. Nöö hiniwan daka un musu ta abi saka fasi da unu na unu, kuma wan koosu di i lo' u ta bisi hiniwan daka, an ta kumutu a i sinkii. Sö di sakafasi musu dë gaan soni da unu tjika. Wë biga a dë a di Buku taa:

Gadu dë felantima u dee sëmbë dee abi gaan fasi, ma dee sakafasi sëmbë a ta heepi ku ën bunuhati.

⁶ Nöö fëen mbei i musu saka i seei a Masa Gaangadu basu, be a tii i ku ën kaakiti maun. Nöö te di juu kisi nöö hënseei o hopo i.

⁷ Nöö be i tuwë hii dee fuka fii tuu da Gadu e, dee sëmbë, biga a a' toobi ku i.

⁸ Nöö mi taki e, un musu dë setiseti ku wojo limbo. Biga di gaan felantima fuunu de kai di didibi ta waka zuuu sö ta lontu leti kuma hogimbeti ta suku ambë a sa feni faa tënë pisipisi njan.
⁹ Nöö i musu abi biibi a Gadu fii sa taanpu tuwë gogo dëen e, be an feni i kisi.

Fa un ta tja sitaafu dë fu di un ta biibi ën hedi, nöö na unu nöö ta tja dee sitaafu dë e, dee sëmbë. Sö nöö dee otowan fuunu dee ta biibi Masa a kamiankamian a di goonliba aki ta tja de tu.

¹⁰ Nöö di Gadu fuu di abi hii bunuhati o dë ku unu e. Hën bi kai unu fuun ko feni di waiti fëen di ta dë u nöömö, fu di un ko nama ku Jesosi Keesitu. Nöö dee sitaafu an o dë u nöömö e, dee sëmbë, ma de o dë u wan pisiten nöö. Nöö baka fëen, nöö Gadu o da unu böö. A o mbei un ko taanga gingin a di biibi, kuma wan sitonu posu di an sa hön kai.
¹¹ Fa Gadu sai dë, hën nöö da di Gadu di abi kaakiti fu nöömö e. A tan sö.

Aki Petuisi ta tapa di biifi.

¹² Fa mi ta mbei di biifi da unu aki, dee sëmbë, nöö Silifani di mi ta si u wan futoou sëmbë fuu, hën wë heepi mi sikifi ën. Nöö mi mbei ën a wan sati fasi sö fuun feni degihati nëen. Biga dee soni mi sikifi aki, de ta lei unu di bunuhati u Gadu fa a dë tuutuu soni tjika, nöö un musu taanpu nëen gingin e, dee sëmbë.

¹³ Nöö dee biibima u Masa Jesosi dee ta ko makandi a Babilon, dee Gadu bi pii tei leti kumafa a tei unu, nöö de ta manda gaan odi da unu e, ku Maikusi di mi ta si kuma mi seei miii.

¹⁴ Nöö un da unu na unu gaan odi e, ta baasa unu seei makandi a wan lobi fasi.

Nöö sö e, dee sëmbë. Un musu dë ku kötöhati, hii un dee sëmbë tuu dee ko nama ku Jesosi Keesitu. A tan sö.

Gadu Buku

New Testament in Saramaccan (NS:srm:Saramaccan)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Saramaccan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Saramaccan

srm

Suriname

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Saramaccan

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

34d0907e-4b31-5f4f-b863-1c52b958344e